

MARIBORSKI DELAVEC

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4.50 mesečno, četrtletno K 13.50, polletno K 27.—, celoletno K 54.— Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 4.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Nemška propaganda.

II.

Maribor, dne 26. marca 1919.

Kdor je pazno prečital ta letak, je moral takoj spoznati, da gre za lopovščino, ki so jo zmožni edinole ljudje kakor ptujski Ornig, njegovi tovariši in pa druge kupljene duše. Leta in leta so kupovali po naši slovenski Štajerski duše, jih zapeljevali, da bi zatajili svojo lastno mater — in zdaj nam hočejo na hlapavsk in sleparsk način ukrasti še najlepši del naše zemlje. Prikloniti hočejo to našo lepo deželo lačni Nemški Avstriji, ki leži strta, poražena in uničena na tleh. Kaj imajo državljani v tej obljubljeni nemški deželi, slišimo in beremo vsak dan. Poglejmo le njihovo glavno mesto, Dunaj, na katerega so bili prej tako zelo ponosni. Jesti nimajo ničesar. In zastaviti morajo svoje železnice, svoje solnice bivšim sovražnikom, Amerikancem, da dobe vsaj najpotrebnejše za vsakdanje življenje. Tovarne ne morejo delati, ker Nemška Avstrija nima premoga, marveč je navezana na Češko in Jugoslavijo. Posledica tega je, da so tisoči in tisoči delavcev brez dela. Ti delavci pa zahtevajo kruha, ki ga jim pa Nemška Avstrija sedaj ne more dati. Te okoliščine seveda vzbujajo nezadovoljnost med delavci, ki se pojavljajo v nemirih, napadih in takozvanem komuni-

stičnem gibanju. Te brezposelne, nezadovoljne, lačne delavske množice se polasčajo z orožjem, z nasiljem vlade. In kaj to pomeni, vidimo najbolje v Nemčiji, kjer se po cestah streljajo, more, ropajo... Prav tako je tudi v Gradcu in drugih gornje-štajerskih mestih. Nepobitno dejstvo je, da bi Gradčani že zdavnaj lakote poginili, če bi ne bilo gospodarsko močne Jugoslavije, iz katere na tihotapski način izvažajo čez mejo razna živila in druge potrebščine.

In če vabijo Nemci naše slovenske kmete, naj izdajo svojo domovino ter prodajo svojo grudo, delajo to edinole zaradi tega, ker Nemci brez nas Jugoslovancev živeti ne morejo, ker Nemška Avstrija kot industrijska dežela ne pridelati niti ene desetine onih poljedelskih pridelkov, ki jih potrebuje za vsakdanje življenje. Brez Jugoslavije je pogl. Nemške Avstrije gotov.

In potem vprašujejo v priobčenem letaku: Imamo-li lastno gospodarstvo? Da, hvala Bogu, mi imamo lastno gospodarstvo in sicer tako močno, samostojno gospodarstvo, da nismo v ničemer navezani na Nemško Avstrijo in da si prav nič ne želimo, stopiti v ožji stik z njo. Vprašamo: ali ima morda Nemška Avstrija sladkor, petrolej, baker, obleke? Devel-

desetin vsega sladkorja se producira na Češkem. Petrolejski izviri so v Galiciji in v Romuniji. In danes je že gotovo, da bo Češko-slovaška država zvezana naravno z Jugoslavijo in da bomo torej direktno dobivali potrebne izdelke in pridelke iz te nam bratske države in pa iz naše zaveznice, Poljske.

Vprašamo pa zdaj te zapeljivce našega ljudstva, ki so izdali omenjeni letak: Ali ima Nemška Avstrija premog za svoje fabrike. Vse tovarne v Nemški Avstriji so odvisne od Jugoslavije in Češke, ker ti dve državi imasti preveč premoga in lahko zalagati celo Nemško Avstrijo in še Madžarsko. Od naše in češke dobre volje je odvisen obrat nemških tovarn in s tem obstoj delavstva v Nemški Avstriji in seveda tudi obstoj vseh drugih slojev, ki žive od delavcev. In radi nam bodo Nemci dajali potrebne železne izdelke, ki jih bodo izdelovali s pomočjo našega premoga. Ravno tako je z našim lesom, z živino in drugimi poljedelskimi izdelki, ki jih Nemci morajo imeti, če hočejo živeti. Kako zelo jih rabijo, za to so pač najboljši dokaz obupne razmere, ki vladajo danes v Gradcu in drugih nemških mestih vsled zaprtja naših mej.

Toda našim nemškim sosedom ne gre za dobrobit našega slovenskega kmetovalca v mariborski in ptujski okolici, tudi jim ne gre za onih par nemškutarskih trgovcev v Mariboru

Prvi sinfonični koncert vojaške godbe za Sp. Štajer v Mariboru.

Pod vodstvom kapelnika Ferda Herzog je priredila popolna vojaška godba za Sp. Štajer v ponedeljek, dne 24. t. m., ob 8. uri zvečer v prekrasni Götzovi dvorani v Mariboru svoj prvi sinfonični koncert. Slovensko občinstvo je napolnilo prostorno dvorano na približno 600 sedežih in 300 stoječih do zadnjega kotička. Med navzočimi smo opazili generala Maistra s soprogo, mnogo srbskih častnikov z damami, mariborsko slovensko inteligenco, pa tudi prijatelje lepe glazbe iz mariborske okolice. Vsi so prihiteli, sluteč, da bodo imeli ta večer velik umetniški užitek. Niso se motili. Slovesna tišina je zavladovala po dvorani, ko je stopil pred vojaški orhester, pomnožen z našimi najboljšimi civilnimi godbeniki, kapelnik Herzog.

Prva točka na programu je bila Dvočlanska ouvertura »Carneval«. Z nenavadno preciznostjo je izvajal orhester to veličastno skladbo, ki izraža skozinskoz predpusno veselje in razposajenost. Zdelo se nam je, kakor bi se vse vrtele, kakor bi vse pozabilo na vsakdanje skrbi in ne mislilo na nič drugega rego na veselje in smeh. — Nato so sledile Massenetove »Scenes Peittoresques«, štiri ljubke skladbe, od katerih sta najbolj ugajali prva (»Marche«) in tretja (»Angelus«). — Z nekako napetostjo smo pričakovali tretje

točke, koncertne ouverture »Jugoslavije« ki jo je zložil in posvetil generalu Maistru kapelnik bivšega 47. inf. polka Jan Pešta. Skladatelj je izvrstno pogodil v tej veličastni skladbi radost troimenskega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov ob njegovem ujedinenju. Himne vseh treh plemen (»Naprej«, »Lepa naša domovina« in »Bože pravde«) prevevajo skozinskoz skladbo, vmes pa slišiš pestre motive srbskega in hrvatskega »kola« ter mehke in nežne slovenske pesmi. Kakor angelsko petje se je slišala »Lepa naša domovina« v najvišjih in tihih glasovih vijoline, spremljana po krasnih zvokih harfe, dokler ni nazadnje zadrnela ista himna veličastno iz vsega orhestra in med zvonjenjem zvonov. Poslušalcem je bilo, kakor bi se hoteli vsi dvigniti s svojih sedežev, kakor bi jih vlekla neka velikanska sila nase, da bi se pridružili s petjem veličastni godbi ter bi dokumentirali na ta način svojo neizrečeno ljubezen do »lepe naše domovine«. Po tej točki je dobil kapelnik Herzog v znak priznanja in hvaležnosti krasen šopek s trobojnico.

V četrti točki nam je podal kapelnik Herzog 2. sinfonično sliko iz Smetanovega cikla »Moja domovina«, namreč »Vltava«. Nežni glasovi so nam predložili izvir majhne rečice, skakljajoče črez kamenčke; odtod dalje jo spremlja glazba po njenem teku skozi gozdove, po travnikih in poljih, podaja nam življenje ob nji (kmečka gostija), zopet se umiri, a že pride do Šentjanževskih slapov,

kjer drvi z bobnenjem v globočino, pri Pragi jo sprejmejo Višehradski motivi, potem pa se izgubi v daljavi. Vse to je orhester pod spretnim vodstvom mojstersko izvajal.

Kot zadnja točka in pravzaprav poleg »Jugoslavije« kot »Clou« celega večera je sledila svečana overtura ruskega skladatelja Čajkovskega »1812«. Pričela se je s krasno cerkveno godbo, ki je izražala pobožno molitev duhovnikov pred prihodom Napoleonove vojske na Rusko. Kmalu nato so se zaslišali iz daljave glasovi, ki so oznanjali prihod Francozov. Fanfare so oznanjale posamezne dele Marsellaise, vedno silnejše in silnejše, v duhu smo videli prihajati zmagovito vojsko proti Moskvi, topovi so pokali, krogle so udarjale in razbijale, zvonjenje zvonov v Moskvi se je mešalo med grmenje topov — tedaj pa zadoni iz vsega orkestra veličastna himna »Bože carja hrani« v znak, da je Rusija zmagala. Zdelo se nam je, kakor bi bili pri tem vojnem razsajanju poleg, polasčeval se nas je nekaj notranji nemir, šele ko so glasovi utihnili, je trajalo nekaj trenutkov, da smo se zavedli zopet v vsakdanji svet.

Iskreno čestitamo kapelniku Herzogu na tako prekrasnem večeru, ki ga nam je uredil in mu zatrujemo, da komaj čakamo, kdaj nam bo nudil zopet kaj tako lepega in veličastnega.

in Ptuju, marveč jim gre edinole za naše vodne sile Drave, gre jim za našo veliko elektrarno na Fali. Te naše vodne sile naj bi omogočevale obrat industrije v Nemški Štajerski.

In edinole vsled tega vabijo slovenske prebivalce teh krajev, v katerih so te mogočne vodne sile, v svoje mreže. In prepričani smo, da ne bo Slovenca, ki bi šel na te limanice in ki bi prodal svojo lastno grudo, svoje lastno premoženje, ker bodo ravno omenjene dravske vodne sile tvorile v naši Jugoslaviji velik in odločilen faktor v našem narodnem gospodarstvu, v našem narodnem premoženju.

(Dalje prihodnjič.)

Odgovor Narodnega predstavništva na prestolni govor.

(Dalje.)

Srbskemu narodu je za stoletne borbe in nečloveške žrtve zajamčena brezmejna ljubezen in hvaležno priznanje vsega ujedinjenega naroda. Pravična stvar, ki jo je zastopala Srbija, je pridobila z močjo ideala velike kulturne narode, ki so osvobodili svet od brutalne sile barbarstva. Z globoko hvaležnostjo se spominjamo brezštevilnih veličastnih uspehov, ki so jih dosegli junaki osvobodjenja v titanski borbi za neminljiva velika načela človečnosti, tako v Evropi, kakor na vzhodu in na vseh drugih bojiščih, bodisi na kopnem, na morju ali v zraku. Potrudimo se, da bomo tudi za naprej v dobi miru njihovi vredni tovariši, kakor smo jim bili do sedaj v vojni in da postanemo vredni člani velike rodbine svobodnega človeštva. Naš narod se v svoji zgodovinski preteklosti ni nikdar izneveril načelom, za katera se je boril proti vsem tujim navalom na naše ozemlje. Balkan mora ostati narodom, ki na njem bivajo. Ni je pogodbe, ki bi komurkoli dopuščala, da prodira vanj in se ga polasiča. Naš narod je zadnji podlegel navalu Turkov, a prvi se je dvignil proti njim ter pozival vse svoje sosede na sodelovanje in jih podpiral v skupnem odporu. Ko je hotela prevzeti vlogo azijske invazije Srednja Evropa, se je naš narod zopet krepko uprl in bodril svoj sosede na Balkanu k skupnemu odporu. Pravici in svetovnemu miru smo dolžni, da trajno ponavljamo, da smo bili mi na evropskem vzhodu vedno edini zanesljivi, nenstrašeni in nepodkupljivi čuvaj velikih načel pravice in svobode ter splošnih interesov miru in varnosti narodne civilizacije. Nikakor ne zahtevamo, da nas za to na tuj račun kdo odškoduje. Na ves glas pa kličemo, da se moramo upirati, ako naj bi se kogarkoli zahteve udeležile na račun našega narodnega ujedinjenja. Vaše kraljevsko Visočanstvo!

Naš celokupni narod na Goriškem, v Trstu, Istri, na Reki, v Dalmaciji in Črni gori, v Albaniji in v delu Bolgarske, v Banatu, Bački, Baranji, v Medijaurju in Prekmurju, na Štajerskem in na Koroškem, na Kranjskem in v Srbiji, na Hrvaškem in v Slavoniji, v Bosni in Hercegovini sledi s trepetom v duši poteku mirovne konference, kjer se rešujejo njegove zadeve. Podjarmljenje vsega naroda ali enega njegovega dela je mednarodni zločin. Čustva mednarodne solidarnosti ga morajo ohemogčiti. To je samo po sebi razumljivo in mi pričakujemo - v zavesti svoje moči, da nas razumejo vsi oni veliki in mali, katere smo razumeli tudi mi in ki so tudi nas razumevali do sedaj. Za Evropo ne more pričeti nova doba življenja, ako se po invazijah z vzhoda in s severa omogoči sedaj tretja invazija, pa biva s katerekoli strani Ameriške Zedinjene države, ki so se bojevale, da omogočijo novo dobo in novo družbo narodov, urejeno po načelih pravice, enake in obvezne za vse, so predložile narodom Evrope novo pogodbo, ki je za vse v mnogo večji meri obvezna kakor katerikoli drugi tajni dogovor, sklenjen med vladami o nas, toda brez nas. Naš narod spoštuje to visoko pogodbo in njene zahteve pravičnosti ter se jim vklanja, Mi

zahtevamo popolno ujedinjenje celokupnega naroda brez žrtvovanja dragocenih delov našega naroda in položaja na Jadranskem morju, ker bi postale sicer trajen izvor nemirov in spopadov ki bi vedno ogroževali mir.

(Konec prih.)

Političen pregled.

Minister dr. Kramer v avdijenci. — **Regent Aleksander poseti Ljubljano v aprilu.** Beograd, 24. marca. (Slov. Nar.) Regent Aleksander je sprejel v daljši avdijenci ministra dr. Alberta Kramerja. Na ministrovo opazko, da pričakuje slovenki del našega naroda z radostjo dan, ko bo mogel v svoji sredini pozdraviti svojega bodočega vladarja, je izjavil prestolonaslednik, da poseti Slovenijo takoj, čim mu bodo to dopuščale razmere; obenem je izrazil željo, da ga spremljata na njegovem potu po slovenskih zemljah oba slovenska ministra dr. Korošec in dr. Kramer. Mogoče je, da poseti regent Ljubljano že tekom aprila, ako nastane v parlamentnem delu odmor, ki bo omogočil daljšo odsotnost regenta in obeh ministrov.

Amnestija. Beograd, 24. marca. (Slov. Nar.) Kakor je izvedel vaš poročevalec, je v najkrajšem času pričakovati, da izide več ukazov glede obsežne amnestije. Amnestirani bodo predvsem oni, ki so bili pred 29. oktobrom p. l. obsojeni radi političnih in tiskovnih deliktov. Istočasno bodo pomiloščeni tudi vsi oni častniki in vojaki, ki so bili obsojeni v takozvanem solunskem procesu.

Naš spor z Lahi je na vrsti? Geneve, 23. marca. (Slov. Nar.) Kakor ravnokar izvevmo, pride baje jugoslovansko laški spor v teritorialni komisiji na vrsto ta teden v dneh od četrtega do sobote. Ravnotako naj bi se v istih dneh odločilo takozvano avstrijsko vprašanje, za katero je, kakor znano, teritorialna komisija že izdelala svoj predlog.

Italija pred revolucijo. LDU, Chiasso, 22. marca. (CTU) Ker je osrednji komite socialistične stranke Italije včeraj sklenil, v protest proti kapitalističnemu miru proglasiti generalno stavko, koje začetek bo določilo vodstvo stranke, je, kakor poroča Bureau italijanske socialno-demokratske stranke Europa Express po listu „Avanti“, vodstvo sprejelo dnevni red, da izstopi italijanska socialno-demokratska stranka iz socialistične internacionale in da pristopi k revolucionarni socialistični internacionali na podlagi načel komunističnih ruskih boljševikov.

LDU, Berlin, 22. marca. (Dun. KU.) B. Z. am Mittag javlja iz Lugana: Sklep, da bo italijanska socialistična stranka ustanovila novo revolucionarno internacionalo na podlagi nazaranj ruskih komunistov, bo kmalu pokazal svoj razkrajajoči učinek na gospodarski položaj Italije. Sklep je bil sprejet s sedmimi glasovi proti trem glasom. Že sedaj se kažejo v industrijskih glavnih mestih sumljivi znaki velike nezadovoljnosti italijanskega proletarijata. Brezposelnost, prepoved izseljevanja ter demobilizacija, ki povečuje brezposelnost, so resni znaki, ki pospešujejo nevarnost preobrata.

Pozdravni večer srbskim in hrvaškim častnikom.

V soboto zvečer je slovenski Maribor oficialno sprejel in pozdravil naše brate, srbske in hrvaške častnike, ki so prihitali s svojim moštvom, da branijo naše najsevernejše postojanke. Naše slovenske žene so dokazale, da razumejo slovansko gostoljubnost. Veliko in malo dvorano „Narodnega doma“ so izpremenile v gostoljubno narodno hišo, kjer smo se našli kot bratje Srbi, Hrvati in Slovenci. Ta večer je pokazal, kako smo si blizu. Bili so trenutki, ki jih ne pozabimo in ki nas bodo vedno spominjali na dejstvo, da smo si ta večer podali roke sinovi našega troedinega naroda ter si prisegli, da hočemo braniti svojo grudo do zadnjega vdihljaja. Zbrali so se mnogostevilni Slovenci iz Maribora. In kmalu je zavladalo prav neprisiljeno razpoloženje.

V imenu mariborskih Slovencev je po-

zdravil naše brate, srbske in hrvaške častnike g. dr. Fran Rosina s sledečimi besedami:

Mili bratje Srbi in Hrvati, yelecenjeni gospodje častniki.

Dragi vojaki!

Pozdravljam Vas na današnjem, od mariborskih Slovencev, osobito od naših dam Vam prirejenem sprejemnem večeru kot zastopnik lastnice prostorov, v katerih smo se sešli, v Narodnem domu. Morebiti si bode kdo mislil, da je stvar nekoliko zapoznala ali povem Vam, da nam je bil ta pozdravni večer od prvega trenutka, ko ste stopili na ta za Vas nova tla, na misli in da so le izvanredne razmere vzrok, da se je to, kar smo od začetka želeli, nekoliko zakasnilo. Zakaj Vas slovesno pozdravljamo. — Zato, ker nas k temu sili čut slovanske gostoljubnosti, čut velikega spoštovanja zahvalnosti in čut odkrite bratske ljubezni do Vas. Nočem jemati besede drugim govornikom, ki bodo radi povzdigovali Vašo veliko zgodovino, zgodbo gigantskih naporov, Vaše petstoletne vztrajnosti, Vašega narodnega pesniškega zanosa, ki Vas je varoval, da ponos narodne zavesti nikdar ni klonil duhom, da je nade v srečnejšo bodočnost Vašega naroda v strašnih razmerah ostala neporušena. Ne bom opisoval velike kulturne sile Vaše narodne pesmi, ne velikih sil, ktere je Vaš narod pokazal v letih strašne svetovne vojske, Vaš pohod do Adrije, kakršnega ne pozna zgodovina, Vaša zmagovita sila na Balkanu, ki je razrušila vezi svetovne vojne, naj bo predmet drugim govornikom in slaviteljem.

Mene veže le dolžnost kot hišnega gospodarja, da Vas pozdravim v ime slovanske gostoljubnosti. Želimo, da se člani vseh treh jugoslov. plemen pod tem krovom spoznavajo, da se od naše strani izrazi Srbom in Hrvatom zahvala na tem, da nas v takem času niste zapustili marveč pomagali na tem mestu vtrditi naše opravičene zahteve in želimo osobito, da li današnji dan povišal vezi bratske ljubezni vseh Jugoslovancev zasebnim poznanjem tako, da bi v bodoče ne bilo nikdar nobenega čuta višjega kakor tega, da so vsa tri plemena v državnosti kraljevine združenih SHS ene misli enih ciljev: osrečiti svoj narod za vso bodočnost.

Mi nismo časobno vezani. Ta državnost je namenjena na vekov veke. Ne samo mi, tudi naši potomci bodejo morali se obdržati te vezi. Naše misli bodejo vedno obrnjene na jug. Onam, onamo za brda ona. Vezale so nas že srčne vezi ob času, ko se je moral Slovenec zagovarjati, če je imel deco krščeno na srbsko ime, ob času, ko je slovenski Davorin Jenko pojmoval srbsko idejo v mnogih kompozicijah. A težka tiranska sila je nas tiščala k tlom. Danes, ko je tiranstvo prenehalo, danes se svobodno izražamo. Pozdravljeni, sprejmi Vas bog južni bratje. Naša vez bratstva naj se nikdar nepretrga, naj ostane večna. Te besede so izzvale velikansko navdušenje.

(Dalje prih.)

Dnevne novice.

Veličasten vojaški pogreb. Na praznik dopoldne se je vršil z velikimi vojaškimi častmi opremljeni pogreb na koroški fronti ranjenega in umrlega praporščaka mariborskega pešpolka Jakoba Kavčiča. Pogreba se je udeležil tudi general Maister ter mestni poveljnik podpolkovnik Z w i r n.

Mi smo pripravljeni! Od srede 8. ure dalje stojimo na vseh točkah mesta za vsak slučaj pripravljeni. Zunaj mesta na Magdalenskem okraju je v torek večer padlo nekaj strelov. Takojšnje poizvedbe pa so dognale, da so s temi strelci poskusili strašiti pijani nemški pobalini.

Ude taji. Štajerski delegat, znani graški profesor Ude objavlja v „Basler Nachrichten“ zanimiv dopis, v katerem zahteva takojšnjo energično pomoč Francije proti združitvi Avstrije z Nemčijo in pravi, da ogromna večina v Nemški Avstriji želi takojšnje direktne zveze s Francijo. Zahteva tudi ljudsko glasovanje pod nadzorstvom antantnih čet. Glede Jugoslovancev pravi, da želi

z nami dobrohotnega sporazuma s francoskim posredovanjem. Za nas je pa predvsem važno, da Ude ne zahteva, naj bi se Maribor pri odli Nemški Avstriji. Mi tega prav ne verjamemo, marveč menimo, da hoče Ude najbrže igrati nekako skrivnico, da bi preslepil našo javnost. Dobro poznamo one kroge v Gradcu, ki vodijo vso agitacijo za Maribo, ki se poslužujejo vseh sredstev, da bi zapeljali slovensko prebivalstvo v Nemško Avstrijo. In zaradi tega čakamo na končni izid z mirno krvo, ker smo prepričani, da mora ostati naš, kar je naše.

Novi izgoni in aretacije. Državna policija je pričela resno delo čiščenja. Vsi tujerodni hujšakci se odpravijo preko meje. Ključavničarski delavec pri juž. železnici Lukeš Gustav, je na kolodvoru naše vojaške hujškal z »Heill« in »Nieder mit Jugoslawien!« Bil je takoj aretiran in izgnan. Nadalje so bile izgnane: Schmid Mária, natakarka v Dravski kavarni, ki je nasproti vojakom, ki so trdili, da ostane Maribor nemški, stavila 100 K, da bo Maribor nemški. Iz istega razloga je bila izgnana Terezija Petek, ki je pred kratkem tu sem vpotovala ter se udeleževala protidržavne propagande. Danes dopoldne je nemška mladina na promenadi začela demonstrirati z frankfurtercami. Policija jih je takoj aretirala.

Izsledeno gnezdo nemške zarote v Studencih. Dozvalo se je za glavno gnezdo nemške zarote v Studencih. Večja družba, izmed katere so doslej znana imena: dr. Juritsch, Kuniger, Petz, Kasper, učitelj Hallekar, in krojač Iskra, se je te dni shajala v gostilnah »Kreuzhof« in Murnik; tudi na stanovanju Iskre ter v pivovarni Tcheligovi tu v mestu. Na stanovanju Iskre so se zbirale tudi ženske med njimi nemške učiteljice. V zadnjem času trosi nemška propaganda naravnost gorostasne laži. Samo v ilustracijo kakih podlih sredstev se Nemci poslužujejo, bodi navedeno, da je general izdal srbskim četam ukaz, da naj od jutri dalje 4 dni brez pardona plenijo po mestu in okolici; kot drugo tako nesramno obrekovanje so sinoči iz Studencev v mestu raztrosili, da naše vojaštvo izroča nemškim zarotnikom municijo in orožje in da bodo v slučaju nemške demonstracije prestopili k zarotnikom. Že kričeče nasprotje med eno in drugo lažjo kaže, da višek nemške propagande prehaja v blazno smešnost. Naši vojaki stojijo ravno v teh resnih urah še bolj kot doslej zvesto na strani svojega generala o čemer se bodo Nemci prepričali, če bi v svoji blaznosti le poskusili dvomiti o zvestobi naših vrlih jugoslovanskih čet.

Izdajalec Irgel pod ključem. Torej dopoldne so iz Ptujja privedli tu sem pisca na odpad hujš ajočih letakov Alojzija Irgel. Po zaslišanju pri policijskem nadkomisarju dr. Senekoviču, je bil Irgel oddan v preiskovalni zapor okrožnega sodišča. Kolikor je doslej doznano, je kot pravi avtor letakov smatrali Ornig mlajši, ki se nahaja v Gradcu. Irgel je spis le prestavil. On sam je le zložil pesmico ob zaključku letaka. Na ta pesniški umotvor je tako ponosen, da si je prvi list koncepta shranil in to v njegovo škodo. Irgla so graški Nemci nesramno izlorabili. Za prepis teh letakov in za prepis še neklih drugih obsežnih propagandnih aktov, s katerimi je Ornig-ova družba skušala na zviti način kompromitirati tudi tu se nahajajočo italijansko komisijo, so ga honorirali s samo 60 K.

Grozodejstva nemških vojakov na Koroškem. Nemški vojaki uganjajo med koroškimi Slovenci v Draču in okolici strašna nasilstva. Tako so n. pr. posilili 15 letno Katarino Svetnik, po domače Dertničevo in pa 12 letno Barbaro Kraut, po domače Jakopovo iz Brenkovec. Značilno je, da ve za ta grozodejstva tudi poveljujoči nadporočnik Rainer, ki se pa ne zmeni za to. In taki ljudje naj gospodarijo nad našimi Slovenci.

Denar pod zaporom. V nemški Štajerski se je objavil po nakazilu državnega finančnega urada Nemške Avstrije nalog kreditnim zavodom od finančnega deželnega ravnateljstva v Gradcu, da ne smejo isti izplačevati vlog čez polovico, ktere presegajo 1000 kron. V obmejenih krajih, kjer ima Nemška-Avstrija nekak vpliv, pa so zašedeni še deloma če ne politično, pa vsaj

vojaško od naše oblasti, bo Nemška-Avstrija vsekakor skušala uveljaviti pri istih kreditnih zavodih, kakor recimo pri rodgonski nemški šparkasi, ta svoj ukrep, s čemur bi bilo prizadetih veliko naših kmetov, ki še imajo svoj denar naložen v nemških zavodih. Pozor slovenski vlagatelji, pozor naše finančne oblasti!

Odslovljeni notarji. Deželna vlada za Slovenijo je odstavila s 13. marcem t. l. notarje Julija Thurna v Ljutomeru, Hansa Rabitscha v Velikovcu in Josipa Hirisa v Šoštanju. Upamo, da sledijo v kratkem enake odredbe tudi glede vseh ostalih nemških notarjev na našem ozemlju.

Odvetniška in notarska tarifa. Deželna vlada za Slovenijo je odvetniško in notarsko tarifo vladajočim draginjskim razmeram in malovrednosti naše valute primerno zvišala. Nova tarifa je stopila s 15. marcem t. l. v veljavo.

Krona in dinar. Kraljevi minister za finance je odredil, da je pri državnih blagajnah računati 250 K za 100 dinarjev. Po tem kurzu se bodo sprejemale krone pri državnih blagajnah o priliki izplačevanja državnih davčnin; po istem kurzu se bodo izplačevale tudi plače srbskim državnim uradnikom v onih krajih kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, kjer je odrejeno, da se plača izplačuje v kronah. Ta kurz velja od dne 1. januarja 1919.

Učenec za knjigovoznico se sprejme takoj. Natančneje v trgovini V. Weixl, Glavni trg št. 22.

Otvoritev prve slovenske porote v Mariboru.

Maribor, dne 26. marca.

Pod predsedništvom viš. sod. svet. Levca in prisodnikov sod. svet. Malaja in Pihlarja, se je danes ob 9. uri dopoldne s svečanim nagovorom predsednika otvorila prva slovenska porota v Mariboru. V svojem otvoritvenem govoru predsednik omenja, da so se od zadnje poročne razprave izvršile velike svetovne izpremembe. Nastale so nove države, stara Avstrija je razpadla. Tudi mi Slovenci smo se združili pod žezlom srbskega kralja Petra I., ni mo več Avstriji, ampak podaniki kraljevstva SHS, naš vladar je regent, prestolonaslednik Aleksander. Ker v tem kratkem času ni bilo mogoče izpremeniti tudi vseh obstoječih zakonov, veljajo za nas še stari avstrijski zakoni. Vendar pa preko vseh izprememb ostane pravica in resnica neizpremenjena. To poaga na srce porotnikom kot ljudskim sodnikom. Z željo, da bi v smislu tega gesla porota tudi v novi državi vestno vršila svojo dolžnost, predsednik izraža svoj pozdrav: prvi slovenski poroti v Mariboru.

Kot prvi slučaj pride v razpravo požig v Negovi.

Invalid Karol Tomažič je obtožen, da je zažgal viničarijo svojega očeta in sicer iz maščevanja. Žalostna slika iz kmečkega življenja.

Franc Tomažič, oče požigalca, je udovec, ima poleg tega sina, še druge otroke. Obtoženi je bil določen, da prevzame posestvo. Pred vojno sta se sin in oče še precej dobro razumela. Sin je razburljive narave, zaradi pretepa že kaznovan, pretepal je tudi svojo ljubico, ki ga je dolžila, da ima z njim otroka. Med vojno pa se je med očetom in sinom razvilo napeto razmerje. In sicer zaradi Matilde Erjavce, ki jo je oče vzel v službo kot viničarico. Matilda Erjavce je omožena, ima otroke, njen mož je bil v vojni. Domači so jo obsodili, da je imela razmerje z nekim Rusom. Vsled tega je po zahtevi župnika morala iz hiše, nakar jo je Franc Tomažič (oče obtoženca) vzel k sebi, da mu opravlja viničarijo. Sin dolži očeta, da je pričel oče z to žensko »znanje«, da ji je nosil živež, ona pa da je očeta hujškala proti otrokom zlasti proti njemu, kot starejšemu. Sin obdolžuje očeta tudi še drugih takih znanj z ženskami. Oče zanika, da bi se on sploh

pečal s kakšno žensko. Sin pa je nasprotno prepričan, zlasti glede razmerja z viničarico. Iz žalosti in jeze se mu je porodilo maščevanje. Nekateri vedo povedati, da se je nagrozil, da bo vsem tistim ženskam, ki se pečajo z njegovim očetom, požgal hiše. On sam trdi, da take grožnje ni izustil. Tako je prišlo do maščevanja, izvršenega v noči 15. avgusta p. l. Tega dne se je sin opijanil, se pričel z očetom na paši prepirati, nato je odšel v viničarijo, kamor mu je oče sledil. Vsled novega izbruha prepira, je Erjavčeva zapustila hišo, oče pa je zaprl viničarijo. Okrog 11. ure po noči je sin prišel nazaj pogledat, če se Erjavčeva nahaja v hiši. Nje ni bilo doma. Šel je na skedenj in tam zažgal. Pogorelo je vse, tudi vsa oprava in živila Erjavčeve. Obtoženec prizna svoje dejanje, sklicuje se pa na vzroke prepira z očetom ter na popolno pijanost.

Oče ceni škodo na 12.000 K, zavarevalnina znaša samo 1500 K. Erjavčevka pa ceni svojo škodo na 10.000 K. Pod obtožbo pa je samo znesek 5000 K. Državni pravdnik predlaga sporazumno z zagovornikom dr. Kodermanom preložitev razprave v svrhu ugotovitve prave škode po izvedencu, potem glede lokalnega ogleda z ozirom na nevarnost sosednjega poslopja ter zaslišanju nadaljnjih prič. Sodni dvor je sklenil v tem smislu razpravo preložiti na nedoločeni čas.

Zadnje vesti.

Podonavsko vojno brodovje proti Budimpešti.

LDU. Zagreb, 24. marca. »Jutranji list« poroča iz Beograda, da je podonavsko vojno brodovje odplulo proti Budimpešti.

Čehi proti boljševizmu.

LDU. Pariz, 25. marca. Iz Prage poročajo: General Picone, poveljnik češko-slovaških čet, je odredil hermetični zapor mej proti Orgrski, da onemogoči infiltracijo Češke z boljševizmom. Mostovi čez Donavo so močno zastraženi.

Bivši avstrijski cesar.

LDU. Pariz, 25. marca. Iz Bazela poročajo, da osebni vlak, ki je vozil bivšo cesarsko obitelj v Švico, je popoldne okoli petih došel v Rorschach. Obitelj se naseli na gradu Vateck pri Rorschachu.

Razglas.

Ker je plinarna morala ustaviti proizvodnjo plina, je tudi potrebno, da se skrči oddaja električnega toka.

Vsled tega se odredi, da se oddaja električni tok od četrtega dne 27. t. m. naprej pa do dobave premoga le od 2. ure popoldne do 10. ure zvečer.

To vsem interesentom v vednost.

Mestni magistrat Maribor, dne 26. marca 1919.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer I. r.

Razglas.

Gostilničarji in kavarnarji se opozarjajo, da so naredbe glede oddaje mleka gostom še v veljavi in da se bodo prestopki teh naredb strogo kaznovali.

Mestni magistrat Maribor, dne 26. marca 1919.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, I. r.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavnica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Poslovalnica avstrijske razredne loterije

Rezervni fondi nad 4.000.000 K

Sprejema vloge na knjižice, tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davki plača banka sama.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predjume na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje borzna naročila najkulantnije.

Mirna begunska družina

išče v slovenskem delu Štajerske zračno, meblirano stanovanje, obstoječe iz kuhinje in 1 sobe in sicer za 1. ali 15. april. Ponudbe na upravnishтво lista pod »Stanovanje 15«.

Konjska oprava

težka nova, za par konjev, se proda. Poizve se v upravnishťvu.

Krompirja

večjo množino ima v zalogi tvrdka

A. Vertnik, Maribor, Sodnijska ul. 17
trgovina z mešanim blagom.

Razglas.

Deželna vlada za Slovenijo je glede predpisa vojaške takse za leto 1919 z naredbo z dne 7. marca t. l., št. 398 v Uradnem listu, sledeče odredila:

1. Vojaška taksa se predpisuje letnikoma 1895 in 1896, za katera velja nabor zadnjega poziva kot reden nabor.

2. Vojaškim oproščencem, ki so med vojno služili aktivno vsaj šest mesecev, se predpisuje polovica zakonite vojaške takse, onim vojaškim oproščencem pa, ki med vojno sploh niso služili ali pa so bili služili manj kot šest mesecev, se predpisuje cela zakonita vojaška taksa.

3. Popolnoma oproščeni plačila vojaške takse so

a) vsi, ki so med vojno dejansko služili, in

b) državni, deželni in občinski nameščenci, potem oni nameščenci javnih dobrodelnih zavodov (okrajnih bolniških blagajn, zavarovalnih zavodov, bolnišnic itd.), ki so bili med vojno iz službenih ozirov oproščeni.

V ostalem veljajo določila taksnega zakona.

Okrajno glavarstvo Maribor, dne 17. sušca 1919

Okrajni glavar:

Dr. Lajnšic s. r.

I. Mariborski bioskop

Tegetthoffova cesta.

Od srede 26.—28. marca 1919

Luksurijozno kopališče

Veseloigra v 3 dejanjih

V glavni ulogi: Marta Hübner, Lia Ley, Rudolf Wehr, Frici Ruß, Helena Voß, Fred Kronstein in Karl Auen.

Najvišja postava narave

Žaloigra v 4 dejanjih

Predstave se vrše vsaki dan ob 6. in 8. uri, v nedeljah in praznikih ob 1/3., 4., 6. in 8. uri zvečer

Naznanilo!

Cenj. občinstvu uljudno naznanjam, da zopet izvršujem

sobno-slikarsko in pleskarsko obrt v Mariboru.

Za cenj. naročila se priporočam.

Anton Vaupotič, slikar

Maribor ob Dr., Mozartova cesta 58.

Juraj Gredlić, brivec

v Tegetthoffovi cesti 22 se priporoča jugoslovanskemu občinstvu.

Izdelovanje finih in priprostih **oblek**,
kakor tudi raznovrstnega **perila**

Marija Florian, Maribor o. D.

Glavni trg št. 18-II.

1 vagon koruzne moke

2 vagona koruze

1 vagon svinjske masti I^a

kakor tudi

6—4

I^a povoj. svinjsko meso

po nizkih cenah ponudi

Importna in eksportna trgovina

Franjo Vidovič

Maribor, Cvetlična ulica 15

Vse vrste kolonijalnega blaga, kakor:

kava, riž, čaj, kolinski kavin nadomestek itd.

oddaja po najnižjih cenah tvrdka

Vladimir Pavlšek

Maribor, Grajska ul. 16

Semena

vrtnarskega, cvetličnega, gozdnega in vsako vrsto deteljnega, priporoča trgovina z semeni

M. Berdajs, Maribor ob Dr.
Solijin trg

Brivnica S. Ulčar

Koroška cesta (zraven Cirilove tiskarne)

se priporoča cenj. gospodom.

Podpisana sta 19. marca otvorila

gostilno

v Laiteršpergu št. 325

Točila posta dobra, naravna vina ter postregla s toplimi in mrzlimi jedili.

Priporočata se za obilen obisk

K. V. Neubauer.

Karbidove svetilke

stoječe in viseče, ter gorelci v veliki izbiri. — Karbid v vsaki množini se prodaja po nizkih cenah.

Za preprodajalce izdaten popust.

Zahtevajte cenik!

C. Th. Meyer

Maribor ob Dr., Zg. Gosposka ulica št. 39.

Ob sobotah zaprto.

HOTEL IN RESTAVRACIJA

„UNION“

Maribor (preje „Erzherzog Johann“)

Prvi in **edini slovenski** hotel in restavracija. 40 tujskih sob, nanovo opremljena restavracija, klubova soba z glasovirjem.

Priznana najboljša domača kuhinja in prvo vrstna vina in vsak dan sveže pivo.

Za obisk se priporočata

C. in R. Tratnik.